

Ввіходять Банко та Фліянс із смолоскипом.

Другий убійця.

Гей, давайте сьвітла!

Третій убійця.

Се він.

Первий убійця.

Гледи-ж!

Банко.

В ночі ще йтима дощ.

Первий убійця.

Нехай ушкварить.

(Нападають на Банка).

Банко.

О зрадо! Утікай, втікай, Фліянсе!...

Ти ще помстиш ся... О, ти, рабе! (Фліянс утікає).

Третій убійця.

Хто сьвітло погасяв?

Первий убійця.

Хиба не треба?

Третій убійця.

Тут лиш один лежить, а син утік..

Другий убійця.

Ну, ми втерjali більшу половину
Своєї справи! Ех!

Первий убійця.

Ходімо

Та сповістімо, скільки ми зробили. (Виходять).

Сцена четверта.

Сьвітлиця на замку.

Наготовлений бенкет. Ввіходять Макбет, леді Макбет, Россе, Ленокс, льорди і прибічники.

Макбет.

Ви знаєте свої чини, сідайте!

Dubin
Сигма IV
Барбара

І першого й останнього вітаєм
Сердечно.

Льорди.

Дякуємо вам, королю.

Макбет.

Самі ми сядем серед товариства,
Смиреним гостем будемо між вами;
А господиця наша на покуті,
Та щоб нас привітала в шасне время.

Леді Макбет.

Витай всіх наших друзів, мій королю:
Бо серцем я вже всіх їх привітала.

Виходить перший убійця в двері.

Макбет.

Дивись, вони віддячують сердечно. —
З обох кінців стола кругом обіли,
Я посеред сїдаю. Веселїтесь. (Наближує до дверей).
В тебе лице в крові.

Убійця.

То се кров Банка.

Макбет.

І лучча ва тобі, ніж в нім. Спроваджен?

Убійця.

Я перерівав йому горло, царю.

Макбет.

Найдлуччий ти з голворізів; тільки
І той незгірший, хто вслужив Фліянсу.
Коли се ти, нема тобі і рівні.

Убійця.

Всемилоствий царю-государю,
Фліянс утік.

Макбет (стаха).

То знов вертаєть ся моя недуга!
Ато-б я був твердий як мармур,
Я був би нерушамий мов та скеля,
І обіймав усе, як вольний воздух.

Тепер же я в тісноті, у затворі
І скований сумнівами, страхами.
А Банко-ж певний?

Убійця.

Мій добрий царю, у канаву вкинув.
Ран з двацять рубаних у нього буде
На голові, а кожна з них смертельна.
Лежить в канаві.

Макбет.

Ну за се спасібі. (Стиха).

Лежить стара гадюка, а маленьке
Гадюченя втекло, і тільки з часом
Отрути набереть ся: а тепер беззаубе.
Иди, а завтра знов мені розкажеш. (Виход. убійця).

Леді Макбет.

Мій царствениий владико, ми не маєм
Од вас веселости. Пир нам ні на що,
Коли привітом щирим не приправлен.
Бенкетувати, се єсть частувати.
Найдлучче чоловіку їєть ся дома,
А між людьми звичайність нам приемле.
Без неї їжа не смачна.

Макбет.

Ти любо

Мені нагадуєш... Ну, на здоровле-ж
Нехай гостям трапеза наша буде!

Ленокс.

Благоволїте сісти, мій королю.

Дух Банка виходить і сїдає на Макбетовім місці.

Макбет.

Коли-б наш Банко був тепер між нами,
Зібрав ся-б тут весь цвіт землі мовї.
Та лучче дорікати йому недбалством,
Нїж думати, що йому пригода сталась.
Россе.

Його обіцянку, королю мій, плямує

Його та неприсутність. Ущасливте-ж,
Королю, нас бесідою своєю.

Макбет.

Так повно-ж за столом.

Ленокс.

Ось ваше місце

Де?

Ленокс.

Ось, добрий мій королю. Що се за замк?

Макбет.

Хто з вас зробив се?

Льорди.

Що, мій добрий царю?

Макбет.

Ні, не кажи, що се моя робота.
Твоїм кривавим волосом на мене
Так не тряс!

Россе.

Панове, встаньмо!

Його величеству чогось недобре.

Леді Макбет.

Сидіте, добрі друзі. Так з ним часто...

І за-молоду так із ним бувало.

Я вас прошу, не покидайте місця.

Припадок на хвилину, й не змигнеть ся,

Як мисль; він в мене здужатиме зараз.

Коли на нього будете вважати,

Розсердите й продовжите страждання.

Годуйтеся, і на нього се дивіться. —

Чи ти мужчина?

Макбет.

О, та ще й хоробрий,

Що зможе сьміло і на те дивитись,
Від чого поблдінів би й сам нечистий.

Леді Макбет.

О вісенітниця! Та се-ж картина
Твого страху, та й годі; се воздушний
Квижал, що ти казав, ніб' до Дункана
Тебе він вів. Сі ляки та жахання —
Обманщики справдешнім страхам, личять
Жіночим басням в запічку зною,
Котрі оправдує стара бабуся.
Сором ся! Що тобі так вид змінило?
Як все вже зроблено, ти задивив ся
На дзиґлик тільки.

Макбет.

Глянь сюди, будь ласко!

Дивись! гляди! ось! ось! Ну, що ти скажеш?

Що-ж я тут? А коли кивати можеш,

То й говори. Коли вже кладовища

Вертати мусять тих, що ми ховаєм,

То нам гробами яструбів утроби

Служити будуть. (Виходить дух).

Леді Макбет.

Зовсім не мужчина!

У безумі!

Макбет.

Коли я тут стою,

То бачив я його.

Леді Макбет.

О фі! сором ся!

Макбет.

Кров проливали й перше, в давні давна,

Як ще статут гуманний не очистив

Суспільности, і страшно навіть слухать,

Які тоді чинили ся убійства.

Та як розвалять черепа бувало,

То чоловік і вмре, тям і скінчилось.

Тепер же знов тобі убитий встане,

Дарма, що двацять ран смертельних буде

817
ось добрий
Король
Макбет

Виходить
Россе
Fine

На голові у нього, і не пустить
Тебе на місце. Се мені давнійше,
Ніж оттаке убійство.

Леді Макбет.

Мій достойний пане,
Без вас скучають благородні друзі.

Макбет.

А я й забув. Мої достойні друзі,
Ви не дивуйтеся. Чудна се в мене
Недуга-болість, та вона нічого
Тим, хто привик до мене. Випем перше
Воїм на приятельство і на здоров'я,
Тоді вже й сяду. Гей, вина! повійше!
Що на веселість усього столови!
Нехай легенько й Банкови ікнеться,
Божаному неприсутньому другу!
Коли-б то він тут був! Що на здоров'я
Воїм і йому! Усім всього, панове!

Льорди.

У служби наші і відповідання! (Вертається дух).

Макбет.

Ізгнани, згнани із очей у мене!
Нехай тебе земля сховає! В тебе
В кістках нема вже мізку; кров у тебе
Холодна, і в очах погасло світло,
Що вврячив на мене.

Леді Макбет.

Добрі перя,

Гадайте ви про се, як про звичайний
Припадок: бо воно й не в що инше,
Та що псує веселу нам годину.

Макбет.

Що сьміє чоловік, а все те сьмію.
Іди рикаючим ведмедем руським,
Чи носорогом, чи гирканським тигром²²,
Прийми на себе який хочеш образ,

Аби не сей, — і жилка не струсується.
Або знов оживи і сьмії покличать
Мене мечем з собою у пустиню:
Коли я затрушує, ти маєш право
Сказати, що я дівчача кукла. Геть
Від мене, тінь страшенна! Геть оманю
Безтільна, геть! (Дух зникає).

Ну, так: тепер як щезло,
Я муж ізнов. Сидіть, сидіть, будь ласко!

Леді Макбет.

Ти відогнав веселість, зопсував нам
Приємний гурт розстробм дивовижним.

Макбет.

Та як же можна, щоб такі речі
Перелітали в нас мов лїтня хмарка,
Та й не зумляли нас? Ви і таке ще
Зо мною зробите, що я всумню ся
І в тій тривозі навіть, що я чую,
Як поміркую, що такі видіння
Ви бачите, і щокі червоніють
У вас природним цвїтом, — як у мене
Поблїдли від страху.

Россе.

Які видіння,

Королю мій?

Леді Макбет.

Не говоріть, будь ласко.
Йому все гірш та гірше, і питання
Його дратують. А з тим на добраніч.
Не гайтесь за порядком ваших ходів,
Ідїте всі.

Ленокс.

Добраніч, і щоб лучче
Його величеству здоров'я послужило.

*до цього
словами*

*Дт.
щезло
із очей
Мого
Шуберт*

Леді Макбет.

Усім сердечне на добраніч!

(Виходять усі опріч Макбета та леді Макбет).

Макбет.

Се требує крові. Не дармо кажуть :
Кров требує крові. Камінне часом
Здвигалось і дерево говорило.
Розумна знахореві звязь природи
Через сорók, ворон і гáлок
Виявлювала тайного убійцю.
Чи пізна ніч уже?

Леді Макбет.

Вже починає

Бороти ся із ранком, хто поборе.

Макбет.

Як се тобі здаєть ся, що не хоче
Макдоф явити нам свою особу,
Хоть ми йому сурово повеліли?

Леді Макбет.

А ти, мій пане, послав до нього?

Макбет.

Нї, тільки чув, та думаю й послати.
Нема нї одного між ними, в кого-б
Я не держав слуги в дому на грошах³³).
На завтра хочу рано в ранці їхать
До віщих сестер, щоб сказали більше.
Бо я тепер налагодив ся знати
Найгіршим робом, що лиш є найгірше.
Для себе я не подивлюсь нї на що.
Я так уже убрив у кров, що мушу
Бристи ще глибше: бо мені й вертатись
І перейти однако буде трудно.
Чудне у мене в голові вертить ся
І рветь ся в руку. Треба поробити,
Поки всього собі не зважу добре.

Твоє-ж величство приймати мусиш
Од нас повинності: вони-ж бо діти
Твого престола й государства, — діти
І слуги, що те чинять, що повинні
Задля прихильности до тебе й чести.

Дункан.

Бувай же в нас здоров! Почав я
Тебе насаджувати; постараю,
Щоб зросту повного дійшов у мене.
Ти стільки-ж стоїш, благородний Банку,
Не менш воно повинно бути й знатне,
Чого ти стоїш: дай себе обняти
І пригорнуть до серця.

Банко.

Як я там ростиму,
То жниво буде ваше.

Дункан.

Горда радість
Моя пишаєсь в повноті, й хотіла-б
Сховатись в краплях суму. Діти, рідні,
Панове тани й ви найблизші, знайте,
Ми царство старшому дамо, Макому,
Котрого ми од нині іменуєм:
Принц кумберляндський. Тільки-ж не один він
В нас веселитиметь ся нині честю.
Знаки достоїнства, немов ті зорі,
Зас'яють в нас на всіх, хто заслужив їх. —
Рушаймо в Інвернес, щоб іє тобою
Ще більше із'єднатись, наш Макбете.

Макбет.

Усякий труд, що не для вас — то лїність.
Я буду сам гонцем, щоб звеселити
Приїздом вашим слух жони моєї.
Відкловлюю ся-ж низько.

Дункан.
Мій Кавдоре!

Макбет (стиха).

Принц кумберляндський! се поріг: на нього
Спіткнусь, впаду — хиба що перескочу.
Загородив мені дорогу. Зорі,
Сховайте свій огонь; нехай не бачить
Мого глибоко-чорного жадання
Ніяквй сьвіт! руки не бачить око!
А тільки станеть ся, на що дивитись
Боїть ся око, як воно вже сталось! (Виходить).

Дункан.

Так, мій достойний Банко, він уповні
Такий хоробрий, і його хвалити,
Се мій насушний хліб, се пир для мене.
Рушаймо й ми за ним: його старання
Летить попереду, щоб нас вітати.
Се родич без рівнання. (Труби. Виходять).

Сцена пята.

Інвернес. Сьвітлиця в Макбетовім замку.

Ввіходить леді Макбет з листом.

Леді Макбет. „Вони спіткали мене
в день переваги, і я впевнився найдокладнішим
досьвідом, що вони мають знання надлюдське.
Як загорівсь я жаданням допитатись у них
дальшого, вони взялись воздухом і зникли
в нім. Стою дивуючи сим дивам, аж прибува-
ють од короля посланці і витають мене „та-
ном Кавдорським“, тим титулом, котрим вели-
чали мене віщі сестри і вказали на грядуще
время вітаннем: „Здоров, королю, що ним бу-
деш!“ Про се я думав добре передать тобі,
моя найдорожша подруго великості, щоб ти не

Макбет.

Один кричав: „О Господи, помилуй“!
„Амінь“! сказав йому на се товариш,
Мов бачили мене з сими руками
Катівськими. І я не міг сказати
„Амінь“ на їх „О Господи помилуй“!

Леді Макбет.

Не вдумуй ся так глибоко в се діло.

Макбет.

Та чом же я не зміг „Амінь“ сказати?
Помилування я найбільш потрібен,
І се „Амінь“ застряло в мене в горлі.

Леді Макбет.

Про сі діла не мусимо так думать,
Ато ще збожеволієм від сього.

Макбет.

Менї здавалось, ніби щось кричало:
„Не спіте більше! бо Макбет вбив сон. —
Невинний сон, що нам моток турботи
Розплутув, — що кождий день життя
Кладе у гріб, по прикрій праці купіль,
Поранених сердець бальзам сцілющий,
Великої природи сити страву,
Найперший присмак на бенкетї житнї“.

Леді Макбет.

Що в тебе на умі?

Макбет.

„Не спіте більше“! раз у раз кричало:
„Гляміс вбив сон, за те Кавдор не буде
Вже більше спать, Макбет не всне ніколи“.

Леді Макбет.

І хто-ж се так кричав? Достойний тане,
Ти обезсилюєш свій ум пресвітлий,
Так божевільно дивлячись на речі.
Іди, візьми води, щоб позмивати
Із рук твоїх оті гидкі сьвідоцтва.

На що се ти сюди привіс кинджали?
Нехай лежать на місці! Однеси їх,
І сонних слуг по'бмазуй кровю.

Макбет.

Ні, ні!

Боюсь і думати про те, що вкоїв;
Не сьмію й глянуть другий раз на тебе.

Леді Макбет.

Легкодуху! подай сюди кинджали.
І мрець і сонний, се картини тільки.
Лиш діти намальованого чорта
Лякають ся. Коли ще кров пливе,
Я слугам кровю визолочу лица:
Бо їх виною мусять се здаватись.

(Виходить. За сценою хтось стукає).

Макбет.

Звідкіль се стукання? Що се зо мною?
Аби що стукнуло, так і поблідну.
А руки? га! аж очі колупають.
Чи весь великий океан Нептунів
Сю кров із рук у мене позмиває?
Ні, скорше всі моря почервоніють,
Від рук моїх зелене стане красним.

Вертаєть ся леді Макбет.

Леді Макбет.

Тепер і в мене на руках твій колір,
А серце біле я стижуєсь носити. (Чути стукання).
Щось стукає у полуденні двері.
Ходімо в нашу почивальню! Трохи
Води очистить нас від сього діла.
Як нам полекшає тоді! Ти втратив
Свою статочність. (Ще стук за сценою).

Чуєш? знов стучить ся.

Надінь нічну опончу. Може визве
Що-небудь нас; нехай не бачять,
Що ми ще не спимо. Та не теряй ся

Макдоф.

Звелів, щоб я збудив його раненько,
І я троха чи не заснав години.

Макбет.

Я проведу вас до його.

Макдоф.

Я знаю,

Що се для вас приємная турбота,
А все таки турбота.

Макбет.

Ні, нам радість

Робота і до втоми. Ось де двері.

Макдоф.

Прийму на себе сьмілість розбудити:

Бо так мені наказано по службі. (Виходить).

Ленокс.

Король сьогодні від'їжджає?

Макбет.

Певно.

Він так розпорядив ся.

Ленокс.

Ся ніч була трівожна. Де ми спали,
Позносив вітер димарі, і кажуть,
У воздуху якийся лемент чули,
І дикий крик, неначе передсмертний
З страшеними якимись голосами
Про всобиці грізні та колотнечі,
Що вже наклюнулись на горе людям.
Всю ніч покликувала мрачна птиця,
А інші кажуть, що й земля трусилась,
Як в лихорадці.

Макбет.

Ніч була бурлива.

Ленокс.

Такої другої не памятає
Моя ще молоденька память.

1) О жак, о жак, о смартий білий жак!

Макдоф (вертаєт ся).
~~О страх, о страх! о прешрашенне діло!~~
Тебе ні серце, ні язык не в силах
Ні зрозуміть, ні вимовить.

Макбет і Ленокс.

Що сталося?

Хаос ударив своєю мистецьку штуку...
Святоскверннтельне убийство вбралось
У храм, що сам Господь помазав миром!

Ввбрало з нього життя будівлі.

Макбет.

Як се?

Що ви сказали? життя?

Ленокс.

Жизнь королівську?

Макдоф (бере за руку Л).

Загляньте в хату, і нова Горгона!

Послушайте ваші очі. Не пройте, не вищайте!

Щоб в вам забрав, а подивіться!

І говоріть самі. (Виходять Макбет і Ленокс.)

Вставать! Вставати!

Дзвоніть на тривогу, гай... Убийство й зрада!

Гай Банко й Дональбен!... Маком! устаньте!

Поквнйте сон мяхкий, сей образ смерти,

Та гляньте на її саму! Проснітьсь,

Та подивіть ся на сю картину

Страшного суду! Гай Макоме! Банко!

Устаньте мов і домовин, ідте до сей жак!

Мов духи-ти дивитись на страшне...

Дзвоніть скорше в дзвона! (Дзвонять у дзвони).

Виходить Леді Макбет.

Леді Макбет.

Що тут сталося?

Про що така труба страшенна

Розбуджує весь дім на розговори?
Кажіть, кажіть!

Макдоф.

О любя господине!

Не вам те слухать, що я-б міг сказати.
Таке промовить у жіноче вухо,
Було-б одно, що вбить.

Виходить Банко.

О Банко, Банко!

Убито нашого царя і пана.

Леді Макбет.

Ой леле! лишенько! у нашім домі!

Банко.

Де-б ні було, страшенне діло веоди.

Мій любий Дофе, може ти вклепав ся?

Прошу тебе, скажи, що се неправда.

Вертають ся Макбет і Ленокс.

Макбет.

Коли-б я вмер до сього за годину,
То звікував би вік найщасливійший.
З сієї хвилі все в житю нікчемне,
Все тільки іграшка: добро і слава вмерли.
Вино хтось вицідив; тепер сей погріб
Хвалитиметь ся гуцею самою.

Виходять Маком і Дональбен.

Дональбен.

Яке тут лихо склалось?

Макбет.

Ви ще живі,

Та і це знаєте про жерело своє.

Криниця крови вашої ізсякла,

Сама нора на віки зупинилась.

Убито вашого оца.

Макдоф.

Маком.

О, хто-ж се?

сердце

до крови

сидит

до крови

ні дофінно з мисли!

не си агинно убив

Ленокс.

Се вдіяли, здасть ся, покоївці.
І руки й лица в них були криваві,
Кинджали їх також; тут і лежали
Ще не обтерті в них на ізголов'ї.
Вони дивились дико і безумно...
Ніхто б свого життя їм не повірив.

Макбет.

О, як же я жалкую, що в загалі
Їх повбивав!

Макдоф.

Про що-ж ви повбивали? *сповідав*

Макбет.

Хто-ж тут би й мудрий був і біснуватий,
І тихий і палкий, цареви вірен
І рівноважен у таку мінуту?
Ніхто. Моя поспішна прихильність
Попередила вгайливий розсудок.
Тут цар лежав, і срібне його тіло
Облямувалось золотою кровю,
А рани роззявлялись, мов проломи
Для входу спустошення і руїни.
А тут його губителі, окриті
Свого ремества коліром; ножі їх
У незвичайних піхвах кровянистих.
Хто-ж би вплив своє горяче серце
І мужества не доказав любовю?

Леді Макбет.

Ой введіть мене!

Макдоф.

Піддержте леді. *Крок*

Маком (стиха Дональбену).

Чого-ж ми язик свої вплиаєм?

Ся справа нас торкаєть ся найбільше.

Дональбен (стиха Макому).

Не там нам говорить, де наша доля

Із кожді щілини нас чигає.

Втікаймо. Ще не спілі наші сльози.

Маком (стиха Дональбену).

І наше горе ще не схопилось на ноги.

Банко.

Піддержте леді. (Леді Макбет виводять).

Як поприкриваєм

Своє від холоду тремтуче тіло,
Тоді зійдемоь, щоб нам розпитатись
Про сю страшну, кривавую пригоду,
Щоб знати, що почати. Потресають
І страхи нас і всякі тайні думи.
Мене хривть міцна рука Господня,
То, щоб там злюща зрада не тайла,
Я буду против неї воювати.

Макдоф

І я так само.

Усі.

Й ми таким же робом.

Макбет.

Вдягнімо ся-ж, як мужі, у готовість,
Та позходьмо ся негайно в залі.

Усі.

Се дуже добре. (Виход усі крім Макома і Дональбена).

Маком.

Що хочеш ти робити? не мішаймоь
До товариства їх. Фальшивим личить
Вид сумування на себе приймати.
Я хочу в Англію...

Дональбен.

А я надумавсь

В Ірландію²⁶). Розділим нашу долю,
То нам не так гізною буде. Тут же
Кинджали кривють ся в людських усмішках,
І ближшій по крові більш кровожадний.

Маком.

Ще пущена стріла не долетіла...
Ми зробим лучче, від мети вхилившись.
То на коня! не будемо прощатись.
Нам не до церемоній. Утікати
Не стыдно звідти, де нема пощади. (Виходять).

Сцена четверта.

За замком.

Виходить Россє в старим дідом.

Старий дід.

За сїмдесят літ пам'ятаю добре,
І надзвивсь за сї літа доволі
Річей страшних і дивних; та сїєї ночі
Було таке, що все те мов забулось.

Россє.

Ти бачиш сам, дїдусю мій, що небо
Мов сердячись на діло чоловіка,
Погрожує його кривавій сцені.
Ось по годиннику ще день, а чорна
Ніч тушить-гасить перехідну лампу.
Чи се вже ніч бере над сьвітом гору,
Чи день так застидав ся, засоромивсь,
Що в темряві лице землі мертвіє,
А сьвіт живий його не поцілує?

Старий дід.

Воно так само противоприродне,
Як і те діло, що недавно сталося.
У сей вівторок сокіл по під небом
Лїтав, пишаючись у високостях,
А мишоловниця сова його настигла
Та й заклjučвала.

Россє.

А царські коні!
Се ще дивнійша річ. Були пресмирні,
Окрасою були свого заводу.
І стали дикими, розбили стійла,
Втекли і згордували послуханнєм,
Мов об'являючи війну веім людям.

Старий дід.

Я чув, вони один одного пожерли.

Россє.

Пожерли; я своїм очам не вірив.

А ось Макдоф. (Виходить Макдоф).

Як сьвіт іде, мій пане?

Макдоф.

Хиба не бачите самі?

Россє.

Ще не дізнались,
Хто вкоїв се більш ніж криваве діло?

Макдоф.

Хто-ж? ті, що повбивав Макбет.

Россє.

О горе!

Про що-ж воно сьм людям знадобилось?

Макдоф.

Вони були підвладні; а цареві
Сини, Маком та Дональбен, влизнули,
Втекли, то їх усі й підозрівають.

Россє.

І знов против природи. Честолюбє!
Ти не щадиш нічого, ти й кривницю
Своєго власного життя руйнуєш.
То ясно, що тепер королюваннє
Впаде Макбету.

Макдоф.

Вже й оголосили.

Уже поїхав на вінчаннє в Скону²⁷).

Россе.
 А де Дунканові останки?
 Макдоф.
 У Кольм-Кіллї²⁸).
 Туди одвезено їх, у священне
 Всіх королівських предків кладовище.
 Россе.
 А ви поїдете у Скону?
 Макдоф.
 Не поїду,
 Кузине, їду в Файф.
 Россе.
 А я поїду.
 Макдоф.
 Ну, то прощайте. Дай вам Боже бачить,
 Що все гаразд, і щоб в новій одежі
 Не жалкувати про стару, впокійну!²⁹)
 Россе.
 Прощай, дідуся.
 Старий дід.
 Нехай дає Бог вам і всім на світї,
 Із зла добро й приятельство робити. (Виходять).

Менуэт 05. / 2 колоно
 Сигналі I

Завіса
~~намузанта~~ дезпауза
 Менуэт 05. / 2 колоно 2^м

АКТ ТРЕЙТІЙ.

Сцена перва. ①

Форрес. Сьвітлиця в палатах.

Виходить Банко.

Банко.

Ось ти й король, Ілямїс, Кавдор і все те,
 Що обіцали віці сестри; тільки
 Боюсь, ти йграв на се в ігру погану.
 Ще-ж казано, що у твоє потомство
 Власть не перейде, а що сам я буду
 Отцем і коренем царів грядущих.
 Коли від них виходить праве слово —
 А на тобі воно справдило ся, Макбете —
 То чом би і мені не проректи їм,
 Так як тобі, в моїй надії правди?
 Та тільки цить про се, ні слова більше!
 Сурми. Виходять Макбет яко король, леді Макбет яко ко-
 ролева, Ловис, Россе, лорда, леді та приближники.

Макбет.

Ось наш найперший гість.

Леді Макбет

Коли-б його забули,

То се була-б щербина в нашім сьвятї,
 І все було-б неладно.

на слова
 Биллаша

Менуэт 05. / 2 колоно

Макбет.
Ми сьогодні,

Добродію, даєм вечерю сугу,
І я прошу вас завітати на неї.

Банко.

Високість ваша може надо мною
Повелівати. Мій довг мене на віки
До вас прив'язує і нерозривно.

Макбет.

Ви йдете кудись після обіда?

Банко.

Так, їду, мій королю.

Макбет.

А я хотів просити в вас поради.
Сьогодні думали зібрати ми раду, —
А ви все мудро радите й щасливо.
Ну, так відложимо до завтра раду.
Далека вам дорога?

Банко.

Така, королю, що насилу встигну
Вернутись до вечері; як же кінь мій
Не схоче добре бігти, то годину
Чи й дві у ночі темної позичу.

Макбет.

Глядіть же, щоб вечері не втерали.

Банко.

Ні, ні, мій повелителю, прибуду.

Макбет.

А наші кровожадні кузини,
Ми чули, в Англії один, а другий
В Ірландії осілись, і не хочуть
Признатись у страшнім отцеубийстві,
А надимають видумками уші
Чудними тим, хто їх охотен слухать.
Ну, та про се ми завтра: бо й без того
Про государні речі треба радить.

Так на кося! Adieu! Вертайтеся к ночі!
А Фліянс їде з вами?

Банко.

Так, зо мною,

Мій добрий царю. Нас обох там треба.

Макбет.

Нехай же ваші коні добре їдуть!

Я поручаю вас обох їх спинам.

Прощайте! (Виходить Банко).

Проведіть усяк, як хоче

Свій час до семої години в вечері.

Щоб нам гостей найлучче привітати,

Зістанемось самі аж до вечері.

Нехай Господь з усіма вами буде!

(Виходять усі окріч Макбета та одного прибічника).

Козаче, гей! ждуть нашого веління?

Прибічник.

Ждуть під палатніми дверима, царю.

Макбет.

Веди сюди. (Виходить прибічник).

Так бути — се нічого,

А щоб безпечно бути так. Сей Банко
Встромив нам глибоко тривогу в серце.
У царственній його природі щось царює
Таке, чого побоюватись мусим.
Одважен вельми і безстрашен духом,
І має розум, що дорогу вкаже
Його хоробрости безпечну й певну.
На всьому світі тільки й є один він,
Що я боюсь його; мій дух під нього
Схиляється так само, як, говорять,
Антоніус під Цезарів схиляв ся³⁰).
Він сміло напустивсь на віщих сестер,
Як тільки що царем мене назвали;
Заставив говорити і до себе.
Тоді вони йому пророкували,

*Макбет
Нехай же ваші коні
дуже добре їдуть
з вами буде
Макбет II*

Що лівії царів отцем він буде.
Вони на голову менї надїли
Вінець безплідний і дали у руку
Безплідне скипетро, щоб вирвав
Його у мене хтось чужий: бо син мій
Не буде ні один королювати.
Коли се так, то я для роду Банка
Запакостив собі, спаскудив душу;
Для них убив Дункана милостивця,
В сосуд мого спокою влив отруту,
І ворогу всього людського роду
Оддав клейнод мій вічний, щоб царями
Приплодків Банкових зробить, царями!
Коли судилось так, то лучче-ж, доле,
Виходь на грець, і биймось до упаду! —
Хто там?

Вертаєть ся прибічник з убійцями.

Тепер стань там коло порога,
І дожидайсь, поки тебе покличу.
(Виходить прибічник).

Макбет

Здаєть ся, розмовляв я з вами вчора?

Первий убійця.

Так іменно, королю милостивий.

Макбет

Ну, що-ж? обдумали мої ви речі?

То знайте: що се він з давнього часу

Держав вас під фортуною так низько.

Ви-ж думали, се я, хоч я в тому безвинний.

Се з'ясував я вам у тій розмові.

Ви зрозуміли, хто вас як морочив,

Манив, перебивав вам, і якими

Знаряддями; ви зрозуміли ясно, —

Що й полуумний, і останній дурень

Сказав би: „Се усе робив таї Банко“.

Первий убійця.

Ви виявили нам усе докладно.

Що при цьому я хочу бути чистим.
З ним... та глядіть, нічого не зоставте
Не доробивши, в чистоту кінчайте...
З ним Фліяне, син його в дорозі буде.
Спровадить сина так мені потрібно,
Як і отця. Нехай його спіткає
Судьба сієї чорної години.
Надумайтеся між себе. Зараз вийду.

Обидва убійці.

Ми й так уже надумались, королю.

Макбет.

Я хутко вас кликну; заждіте в замку.
(Виходять убійці).

Кінець. Ну, Банко, коли ти шукаєш
На небі місця, то знайдеш сьогодні. (Виходить).

~~Сцена друга.~~

~~Там же. Друга сьвітлиця.~~

~~Ввіходять леді Макбет та слуга.~~

Леді Макбет.

Чи Банко вже од'їхав з двору?

Слуга.

Од'їхав, ясна пані, та приїде
Сюди знов на ніч.

Леді Макбет.

Скажеш королеві,

Що я жду вільної в його мінуті
На кілька слів.

Слуга.

Скажу, ласкава пані. (Виходить).

Леді Макбет.

Нічого ми, нічого не придбали,
А не придбавши надбане втерjali.

Макбет.

Певнійше бути тим, що зопсували,
Бо радощів безпечних не дознали. —
(Виходить Макбет).

Ну, що, мій пане? Ти все самотою?
Про що в товариші приймаєш чорну мрію?
Про що перевертаєш думку, що повинна-б
І вмерти з тим, що думав про нього?
Шкода гадать, чого вже не вернути.
Що сталось, сталось.

Макбет.

Ми лише розбили

Гадюку, а не вбили, і зростеться
Вона, і буде знов сама собою.
А наша бідна злість знай стережеться
Гадючого давнішого кусання.
Ні, дучче розпадишся вешей основа,
Сьвіти обидва виівець обертаєсь,
Ніж їсти нам свій хліб у вічнім страхі
І спати в муках од сих снів страшених,
Що нами повсякнічно трусять! Лучче
Нам бути з мертвим, що для сього місця
Послали ми на спочивання в землю,
Ніж в ненастанному лежать екстазі
Тортур душевних. От — Дункан в могилі.
Після траєучої горячки живні
Він любо спить. Своє найгірше діло
Вчиняла зрада: не торкнеться більше
Ні сталь його, ні яд, ні злість домова,
Ні чужоземне війсьско, ані що на сьвітї.

Леді Макбет.

Та годі-ж бо, мій любий пане, годі!
Розгладь свої морщини, будь веселий
І привітний серед гостей сьогодні.

Макбет.

Я буду, серце; будь же й ти весела,
І все про Банка згадує і очима

І язком являй йому шанобу.
Ще поки не вбезпечились, ми мусим
Купати сан свій у потоках лести,
Робить масками серця наші лица,
Таїть, яке воно в нас.

* Леді Макбет.

Годі, годі!

Макбет.

В душі у мене повно скорпіонів,
Моя кохана, Банко й Фліанс живі.

Леді Макбет.

Та в них не вічна копія з природи.

Макбет.

Се ще одрада, що й вони не вічні.
То радуйся-ж: перш ніж кажан скінчає
Своє літання манастирне, перше,
Ніж по призыву чораї Гекати
Продзвонить жорстокривлий жук дрімотно
Годину позіхаючої ночі,
Страшенне діло станеться.

Леді Макбет.

Яке-ж се?

Макбет.

Будь неповинна знанням, серденатко,
Поки похвалюш діло. Наступай же,
Ніч осліплює, та позавдауй
Жалібниккові днєвнї нїжні очі!
Кривавою, незримою рукою
Перечеркни й порви велику вмову,
Ту, що мене зробила блїдолицим.
Сьвіт примеркає і ворона лине
До повного грачами гаю.
Днєвнє створіннє хнюпить ся й дримає,
Агенти-ж очі чорної на здобич
Встають... Тебе мої дивують речі,
Та не турбуйсь про се! Що почало ся

Лихим, лихим і потужніти мусить.
Прошу-ж тебе, іди зо мною. (Виходять).

Сцена третя. *(2)*

Парк поблизу палати.
Виходять три убійці³¹.

Первий убійця.

Та хто-ж тобі велів айтись із нами?

Третій убійця.

Макбет.

Другий убійця.

Тут нам нема чого сумнитись.

Він знає все, що нам чинити треба,
Як нам наказано.

Первий убійця.

Ну, будь із нами.

На заході ще смужки дня світліють.

Хто запізнивсь, тепер підгорячає

Коня, щоб до корчми добігти в пору.

Наближуєть ся й той, кого чатуєм.

Третій убійця.

Чи чуєте? се коні.

Банко (за сценою).

А подайте

Нам світла, гов!

Другий убійця.

Се він і єсть; а інші,

Що занотовано ждати на вечерю,

Уже на замку.

Первий убійця.

Коні повернули

Ще з милою, та він тут звичайно,

Як і всі інші, під самі ворота

Прямує пішки.

Леді Макбет.

Тобі не достає приправи жизни, —
Сну.

Макбет.

Так, ходімо спати! Се химерне

Мученне в мене тільки з непривички.
Ми дїтворá ще у таких учинках. (Виходять)

Сцена пята. *(5)*

Чагарник.

Грім. Увiходять три вiдьми, на зустріч Геката.

Перва вiдьма.

Що се, Гекато? ти чогось лютуєш?

Геката.

Ще-б мені на вас не лютувати,

Яги безстидні, злюки бiснувати!

Як сміли ви з Макбетом торгувати,

Загадками на вбiйство підмовляти?

А я між вас найстарша чарiвниця,

До всього злого перва привiдниця³⁴),

Од вас нічого й досі не чувала

І вам ладу в вiдьомствi не давала!

А гiрш усього, що ви працювали

Задля скажевої, лихої твари,

Що, як і всі вони, про вас не дбає,

Одну свою користь на думцi має.

Поправмо-ж се. Я завтра рано з вами

Зустрітись мушу в Ахеронській ямі³⁵).

Свою будущину він хоче знати,

І прийде там про неї нас питати.

То наготуйте всі свої товари,

Зiдля, посуду і закляття й чари.

Я-ж на всю ніч лечу, щоб роздобути

Страшенної, судьбової отрути.

Дзвін Нічого

*Дзвін
Король
20/06/20
Геката
Бродити
Шведи
на Землі*